

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak

Helyben:		Videkre:	
Égész évre	12 korona	Égész évre	20 korona
Fél évre	6 "	Fél évre	10 "
Negyed évre	3 "	Negyed évre	5 "
Egy óra	1 "	Egy óra	2 "

Felelős szerkesztő
Kutasi Imre.

Szerkesztőség Csapó-utca 9. sz.
Kiadóhivatal Csapó-utca 9. sz.

Hirdetések a legmérsékeltőbb árszámítás mellett vétetnek fel.

Aratási szabadságolás.

Debreczen, jan. 10.

Egy német napilap néhány nap előtt erősen bizonyította, hogy milyen ártalmas katonai szempontból és mily felesleges gazdaságilag a katonák 2-3 heti szabadságolása az aratás idején, mit a múlt évben a 8. és 9. (csehországi) hadtestek területén megírt kísérletek a legfényesebben beigazoltak.

Hogy katonai intéző körökben nem kedves a szabadságolási eszme, azt hisszük; ők legszívesebben három éven át még a kaszárnyából sem eresztenék ki a legénységet.

Mire is kell az a három szolgálati év? Oly borzasztó nehéz az a kiképzés és tényleg ki is lesz használva a megjelölt idő? Az ujoncz nyolcz hétig, vagy az új gyalogsági gyakorlati szabályzat szerint, szükség szerint hosszabb ideig is, élvezi az első katonai kiképzést. Ez alapos és nehéz munkaidő, — mely alatt egyszersmind el is dől, hogy kiből lehet altiszt és ki marad három évig közemser.

Az előbbieknél külön iskolába kerülnek, tanulnak erősen németül, lesz belőlük fél év múlva őrzvezető és az ősi szabadságolás után altiszt. Tehát egy év alatt a kiképzésük ugyszólván be van fejezve és újat ők a további két év alatt bizony alig tanulnak, mert az új katonai évvel megint

csak a főmunka az ujonczok felé irányul. Aki nem lett altiszt, az az ujonczkiképzés után söpri a kaszárnya udvarát, dolgozik a műhelyekben, unatkozik mint „ordonáncz” vagy más nem egészen katonai alkalmazásban, de tanulni bizony már sokkal többet nem fog, legfeljebb azt számolja, hogy még hány „kis” nap van a szabadságolásig.

Hogy tehát ezeket bármikor ne lehetne rövid 2-3 hétre szabadságot, azt nem hisszük. — a kiképzésük biztosan nem szenved az által: hogy a fegyelem lazulna, ezt nem is szabad mondani; szomorú volna és gyenge kiképzésről tanuskodna, ha három hét alatt az a katonai fegyelem fogalmát elfelejtené!

Mi lesz aztán háboru esetén, midőn 4-8 év után vonul be a tartalékos és viszik az ellenség elé? Akkor meglesz a fegyelem, ha három hét alatt egy lényeges katonánál meglazul?! Katonai szempontból semmiféle jogosult ellenvetést nem tehetnek az aratási időre való szabadságolás ellen, főleg a gyalogságnál nem.

Ügyes rendelkezés volt-e hogy a 8. és 9. hadtestnél tették meg a kísérletet? Miért nem például a 4. (budapesti) és 7. (temesvári) hadtesteknél? Mert ezeknél bebizonyulna, hogy gazdasági szempontból nagy haszonnal járna a szabadságolás, míg katonáéknak semmit sem ártana.

A nagyvilágból.

— Vonat összeütközés a föld alatt. New-Yorkból jelentik, hogy ott tegnap délelőtt a New-York Central vasut alagútjában az 56. utca és a Park Avenue mellett összeütközés történt, a New York New-Haven-Carfort vasutnak New-Yorkból jövő személyvonata és a központi vasut new-york carlemi szárnyvonalának egyik helyivonata közt. Az utóbbi vonat nekiment az előbbinek. A kocsik egymásba colódtak és a szétrombolt kocsik meggyuladtak. Egyelőre 15 halottat számoltak, akik majdaem telismerhetetlenek. Sok ember megsébesült.

Egy újabb érkezett távirati jelentés szerint a halottak száma tizenhét; ezenkívül más tíz ember is többé-kevésbé súlyosan sébesült meg.

— Görög román barátkozás. Athénből jelentik, hogy február közepén kétszáz különböző legyvernemhez tartozó román tiszt rándult le a görög fővárosba, ahol nagy ünnepeket rendeznek tiszteletükre.

Látható tehát, hogy a görög román barátkozás — hogy ne mondjuk szövetség, minden czáfolat daczára is, mint azt az újabb jelenségek mutatják — egyre szorosabbá és bensőbbé válik.

— III. Viktor Emánuel és Menelik. Rómából jelentik, hogy Menelik negus Viktor Emánuel királynak az aethiopiai rendjel csillagját adományozta. Zanardelli miniszterelnök, Prinetti külügyminiszter, továbbá Visconti-Venosta és Fusinato államférfiak az aethiopiai oroszlan rend nagykeresztjét kapták. Viktor Emánuel király viszonzásul Meneliknek a

hátter világos egétől. Egy felhő sem uszott fenn az égen, szellő sem mozdult, csak a lövétérről hallatszott egy-egy lövés compa dőreje.

Saint Claire rágyújtott egy illatos cigarettára és övét megoldva, kényelmesen végig nyújtózott a bársonyos pázsiton.

— Három hosszú napja már, hogy katoná vagyok! — mormogott magában.

Szörnyű mulatságosnak tetszett neki, hogy ő, akinek egyedüli foglalkozása az élvezethajászat volt, most a nemzet akaratából tanuló lett azoknál akik az embereket ölni tanítják.

— Vajjon képes volnék e embert ölni? — töprengett magában a fiatal ember, — én aki ugy szeretem az életet és legfőbb örömem az, ha a mások életét meggyújtatom és mégis azt hiszem, élvezettel tudnám elpusztítani azt az embert akit a háboru szélső ellenséggül dobnak elém.

Végigsimitott homlokán és az a gésztes a melyivel fürtjeit szokta félretolni észébe jutatta, hogy bizony... ezek már nincsenek többé.

Ekkor Saint-Claire lelke előtt elvonul az a három nap amelyet katonáéknál eltöltött. Milyen keserves érzés fogta el akkor amikor fürtjeitől megvált! Hiszen selymes hajzata volt a fő büszkesége és öröme. Hű! Hány bársony kacsó játszott az ő puha, költői rendületlenségben homlokára hulló fürtjeivel.

A bevonulás napján a kapitány — egy áldott jó ember, akit sokat kiabált ugyan de büntetési nem szokott — segédtsíjijéhez for-

Tárcza.

Anyámasszony katonája.

Irta: Jean de la Hire.

— Szakasz... állj!

Huszonnégy csizmasarok koppant egymáshoz és az utómas lépések zaja hirtelen megszűnt.

— Jobb kéz csipőt feszíts!

Huszonnégy kar görbült a csipőre.

— Állj!

A karok merevre feszített tenyérről csapódtak a nadrág-varratra. A két képlár ide-oda futkos a sor háta mögött és ugyan csak szítja a Mindenit a rekrutáknak. Az őrmester, egy nagy vörös ficzkó ruganyos léptekkel sétál a sor egyik végétől a másikig. Majd hirtelen megáll és éles hangon, mint mikor a golyó sívit, elkiáltja magát.

— Numero egy! Három lépést előre...

Indulj!
Saint-Clairenek, a rekrutáknak valóságos öröme telt benne, hogy néha egy, az övénél sokkal alantasabb benső értékű akarat kerekedik az övé felé. Vidám maliciával élvezte ezt az örömet és érezte a helyzet fonákságát, amikor az őrmester parancsára hármat lépett előre. Az egész gyakorlat alatt, amelyet az ezred legénysége szakaszokban végzett, gyermekes örömet talált abban, hogy ő most nem Saint-Claire, hanem csak valaki; csak egy szem a láncban, egyik marionette ama huszonnégy

között, akiket egy hajthatatlan fontos theoria rángat jobbra balra egy aranygalléru ur képeben. Jobbra és balra fordult, gyors és rohamlépések csinált, miközben észébe jutott, hogy imő mióta az eszét tudja, lába és feje először engedelmesskedett idegen akaratnak, Az a Saint-Claire, akit barátai a polgári életben ismertek, nem volt többé. Es ez a metamorfózis annyira mulattatta, hogy nem tudta elfolytani kitoró kaczagását.

— Numeró egy, mit nevet? Azt a kutya fáját! Vigyázzon magára!

Saint-Claire ijedtében ugy összeszorította ajkait, hogy lélegzetet venni is alig mert.

— Oszolj! — hangzott a vezényező, mire a sor megbomlott. Ki ki sietet a gyakorlat újarendezése előtt felhasználni a tizpercnyi szünetet.

A katonák otromba csizmáikban nehéz léptekkel futottak a mézeskalácsos sátorhoz, Saint-Claire egy a tér tulsó oldalán álló oiaj fa alá telepedett és belebámult merően a levegőbe.

Átlátszó lilás köd szegélyezte a tiszta égboltot. Az őszi nap halvány, kellemes világot vetett az óriási gyakorló tér porondjára amelyen még három más század fehér vászonbluzos legénysége nyüzsgött. A kapitány egyik századtól a másikhoz lovagolt. Rekedt és éles kiáltások hasították a levegőt, parancsszavak repültek egymást keresztezve. A távolból Corbière hegyei kéklettek, jobbról Nanbonne füstölögő gyárkérményei sötétítették a látóhatárt, balról szögletes karsu tornyok és vörös, szürke háztetők váltak el élesen a

Szt.-Móricz rend nagykeresztjét adományozta azonkívül még több urat tüntetett ki rendjével.

— **Letartóztatott szőlőművelők.** Fiuméből jelentik, hogy ott az Adami-melől három fiatal embert, mikor az Abbaziából érkező hajóról leszálltak, a rendőrség letartóztatott. Kettő közülük katonai egyenruhában volt, a harmadik a yacht-klub uniformisát viselte. Ez utóbbinál megmunkálásakor nagy pénzösszeget találtak. Mindhármán jogosulatlanul viselték az egyenruhát. A három fiatal ember állítólag egy tábornok kárára nagy csalásokat követett el Abbaziában. Az egyik hír szerint Budapestről való és báró Somorininek mondotta magát.

A borok lefejtéséről.

Debreczen jan. 10.

A borkezeléshez a magyar bortermelőnek újra hozzá kell szoknia, mert szaporodnak a szőlők és kezdenek már számottevő terméseket adni. A borkezelés pedig mindig gyenge oldala volt a magyar bortermelőnek. Nem szóva egyes kivételekről, általában nem lett az a kellő gond fordítva a borokra, amelyeket azok megkövetelnek. Most fog elérkezni a borok lefejtésének ideje, elmondok tehát egyet és más, amit a bortermelőnek figyelembe venni szükséges.

A borok a zajos erjedés után, melyen az erjesztő helyiségben vagy 15–15 C° os pinczében átmentek, a csendes erjedésnek lettek átengedve. Ugyancsak 15–18 C° os pinczében, mert ennél alacsonyabb hőmérséknel az utóerjedés megáll. Pedig erre okvetlen szükség van, ha azt akarjuk, hogy tartós és meg nem zavaródó borunk legyen. Még november hóban a hordókat feltöltöttük és a dugót lazán beverve, várjuk a borok tisztulását, ami hidegebb idővel bekövetkezik. A borban levő elhalt és még élő

dulva, kinyujtott karral mutatott Saint-Dairet.

— Hé! Meg kell nyírni ezt az embert! Hát asszonyt állítanak nekem ide! Ugyan hogy álljon meg ilyen kőcson a sapka! Tővig lenyírni! Azt a jégkopogóját ennek az anyamasszony katonájának!

Néhány percz múlva egy ostromba néhezű paraszt — század borbélyja — ráfogta ollóját a csodás hajfűrtökre!

Minden lehulló fűrtnél keserű sohaj fakadt Saint-Claire szívéből! Minden fűrt egy egy kedves emléket idézett föl a lelkében.

Mit valami temetésnél úgy szálta meg az emlékezetet.

Ez az első szerelmem... Nagyvilági sike reim... csupa hiúság! Utí emlékeim... Első könyvem az Odeon kirakatában... A harmadik szerelmem, aki megcsalt engem a vőlegényével és vőlegényvé: megcsalta másvalakivel. Régi emlékek Isten veletek! por és hamu lesztek!

Mintha lehulló fűrtjeivel azokat is eltemette volna!

Folismerhetetlenül halálsápadtan emelkedett föl. Rövidre nyírott fejével inkább egy majomhoz hasonlított, semmit a szép Saint-Claire-hez, a boulevardok ismert alakjához.

Hanem a kapitány ur, az még volt vele elégedve.

— Azt a ragyogóját! Most már legények vagyunk! Káplár, sapkát a fejére! — kiáltott.

Oh, az a szerencsétlen sapka! Saint-Claire megnyírt feje teljesen elveszett benne

éslesztő sejtek a zavarodást okozó anyagok szépen kiválnak és lassan a hordó fenekére ülepednek. Ez a leülepedett anyag, a seprő. A szénsavas fejlődés megszűnik s ekkor érkezett el az ideje a lefejtésnek. De mikor áll be ez az idő? A tudományos borászok — az oenológok — ezt az időt úgy fejezik ki, hogy ha az élesztőben levő glicogén kétharmad része átalakult szesz- és szénsavvá. Mert a borélesztőben tartalék tápanyagul glicogén rakódik le, amely a csendes erjedés folyamán átalakul még szesz- és szénsavvá. És pedig nem jelentéktelen mennyiségben, mert képes fél, sőt több százalékki is növelni a bornak szesztartalmát. Ez a gyakorlatban: hogy a seprő hízalja a bort. Tovább, mint a jelzett ideig, a seprőn azért nem czélszerű hagyni, mert mellékizt kap tőle, amely sokszor kelleetlen és többé el nem távolítható a borból.

A gyakorlati bortermelőnek nincsen módjában a glicogén átalakulását vizsgálni, hanem a tapasztalás adataiból alkotta meg szabályait. A könnyű borokat korábban, a nehezebb borokat később kell lefejtetni, — és pedig az első lefejtés ideje februáris, vagy márczius, a második június eleje, a harmadik szeptember vagy október.

A második és következő években kétszer kell fejtetni: az első fejtés márczius, a második pedig szeptemberben vagy októberben van. Ezek a praxis által megállapított regulák.

Ami a lefejtés módját illeti, itt kétféle az eljárás, aszerint, hogy finom vagy közönséges borokkal van-e dolgunk. A finom borokat a levegőtől elzárjuk a lefejtéskor, mert erőben és finom illó olajokban vesztéséget szenvednek. Finom borok alatt azonban olyanokat értsünk, mint a tokaji, vonszai, egri, ménesi és a többi. A közönsége-

sebb borokat szabadon fejtjük le, tehát a levegő hozzájárulásával. Ez úgy történik, hogy a hordókat csapra ütjük és a csöb-rökbe addig eragatjuk a bort, amíg csak tiszta. Amint zavarosan kezd jönni a bor, a lefejtést megállítjuk. A hordóban visszamaradt pépszerű anyag a seprő.

Mit teszünk a seprővel?

Kiöntjük a hordóból és egy külön hordócskába tésszük, amelyben a seprő tovább ülepszik és 3–4 hét múlva erről is le lehet a bort fejtetni, — csak hogy ez már nem oly jó bor, hogy érdemes lenne a többi közé tenni, mert csak megromtatók véle, — mivel ez a bor már mellékizt kapott a seprőtől. Sokan ezt nem teszik, hanem egyszerűen kiégettetik seprőpálinkává. Ez azonban a legcsekélyebb értékesítés.

Az újabb időben a bortermelők praktikusabbak és a seprővel elegyes bort sem engedik pocskékká lenni, hanem megmentik. Teszik pedig ezt a borsűrők segítségével. Kisgazdák tatársapka alakú nemezszűrőn engedik átsepegni a seprős bort, a nagyobb termelők pedig rendes borsűrő gépeket használnak, amelyek mindenféle nagyságban szerezhetők be a borászati eszközökkel kereskedő cégeknel. Az ilyen szűrőgépek egyébiránt nemcsak arra valók, hogy a seprőt szűrjék le, hanem egyáltalán felhasználhatók a zavaros borok szűréséhez, ami által azok kristálytisztákká válnak. Erről azonban más alkalommal szándékozom körülményesebben írni. Ezuttal csak arra akartam felhívni a figyelmet, hogy a borseprő szűrésével meglehetősen nagy mennyiségben 4–5 százalék elvesztésre szánt bort meg lehet ám menteni és mentésük is meg, megéri a fáradságot!

A jó pinczékben kezelt és jól kiterjesztett egészséges szőlőből készült borok fő kezelési eljárása a lefejtés. Ha ezt rend-

— Balra arcz — vezényelte az őrmester és a huszonnégy katona egyszerre balra nézett. Így aztán a jó kapitány nem vehette észre Saint-Claire gunyos mosolygását.

Félóra hosszat gyakorlatoztak. Az ég alján fantasztikus színes szalagmanderekhez hasonló sávokban vonultak végig a felhők. A lenyugvó nap még egyszer előntötte őket biboros sugaraival. Az óriási gyakorló téré lassan lassan az őszi alkonyat misztikus homálya kezdett borulni. A természetnek ez a pompája olyan szép volt, hogy majdnem elfeledte Saint-Clairet sajtó lábait, fájó derekát és a vezényszavaktól kábult fejt.

— Jobbra át! Kettős rendekre szakadozz! Balra kanyarodni!... In—dulj!

Az utolsó vezényszó elhangzott és száz balláb emelkedett egyszerre a levegőbe, hogy aztán lecsapjon a porondra. Rengett a föld és csakugy porzott a rekruták ömlesztett lépés-itől. A kapitány elégedetten mosolygott és üggetésre nógatta pej lovát. Az őrmester és a káplárak ordítottak. Szidták a borsűrő-akat és obundá-akat, akik nem tudtak lépést tartani. Pergett a dob, harsogott a trombita, a bajonetek csörömpöltek és a század, a grande armée leendő büszkesége haladt a város felé.

És Saint-Clairenek, az anyamasszony katonájának szíve sebesebben kezdett dobogni arra a tudatra, hogy egy félóra múlva abszint mellett fogja olvasni a kávéházban a párisi lapokat.

és fülei alig tudták valahogyan föntartani. Hanem a kapitány, a hadnagy és a káplár kijelentették, hogy rettenetesen illik neki. Szegény Saint-Claire mit tehetett egyebet, mint viselte a köztársaság terebélyes sapkáját, amíg ki nem mehetett a kaszárnyából. Akkor azután a legelső dolga volt másik sapkát venni.

Annyira elgondolkodott, hogy nem hallotta meg a sorakozásra hívó trombitajelzést. Szemei az eget bámulták és gondolatai legálább száz mérföldnyire barangoltak a gyakorló-tértől...

Vezényszavak hallatszottak, harsogott a trombita, de Saint-Claire leike a sztrákban lebegett és nem reagált azokra.

Egyszerre azonban egy éles kiáltás magához térítette.

— Hé! — ordított a káplár és dühtől vörös arcát egészen Saint-Claire arcához toltta. — Alszik kend? Már két órája majd ki-kiabálom a lelkemet. Süket tán?... mi?

A megszeppent rekruta egy ugrással talpon termett és futólépésben igyekezett elérni szakaszát amelyik már nagy buzgalommal igyekezett a »jobbra arcz!«... »indulj!« stb. fontos tudományának mélyére hatolni. A kapitány szerencsére csak akkor vette észre, amikor már egy fényesen végzett »álj« után helyére vergődött. A jó ember vigasztalva szólott hozzá:

— Látja, maga numero egy, milyen pompásan illik a sapkája. — A jó katona feje hozzá a sapkához. Így kell ennek lenni.

tehát a történet, a csöb-
nig csak a bor, a visszama-

ülön hor-
rő tovább
is le lehet
r nem oly
bbi közé
— mivel
seprőlől.
egyszerűen
azonban a

blök prak-
s bort sem
megmentik.
segélyével.
szűrőn en-

a nagyobb
3 gépeket
nagyságban
özökkel ke-
szűrőgépek
hogy a sep-
felhasznál-
hez, ami ál-
Erről azon-
zom körül-
k arra akar-
a borseprő
ennyiségben
t bort meg
s meg, meg-

és jól kiter-
észült borok
Ha ezt rend-

lte az örmes-
yszerre balra
nem vehette
blygását.

oztak. Az ég
amanderekhez
égig a felhők.
előtörték őket
gyakorló térre
yat misztikus
rmészetnek ez
hogy majd-
l sajtó lábait,
vakától kábult

dekre szaka-
In—duljl
angzott és száz
a levegőbe,
dra. Rengett a
ruták önzéretes
etten mosoly-
lovát. Az ör-
rtak. Szidták a
at, akik nem
a dob, harsogott
rómpötek és a
ndő büszkesége

anyamasszony
on kezdett do-
gy félóra mulva
a kávéházban a

1902 január 10

szeresen végezzük, tehát soha el nem mu-
lasztjuk, akkor a leglényegesebbet tettük
meg és nagyon sokszor a rendesen lefejtett
borok más kezelést — mint derítés, paste-
urizálás stb. nem is igényelnek, hanem pa-
laczkozhatók és megtörés veszélye nélkül
forgalomba hozhatók.

Ordódy Lajos.

Belföldi dolgok.

Erzsébet főhercegnő Prágában. A prágai
városi képviselőtestület legutóbbi ülésén dr.
Podlipny előkelő prágai hölgyeknek érdekes
kérelméről tett jelentést. Több prágai főrangú
hölgy ugyanis fölkérte a városi tanács elnök
ségét, hogy tegye meg a szükséges lépése-
ket, hogy Erzsébet főhercegnő, Windisch-
grätz Ottó herceggel való esküvője után a
prágai királyi palotában lakják. Az ügyet
áttették a városi tanács elnökségéhez.

Visszavont petíciók. A Konkoly-Thege
Miklós és a Bánhidv Antal báró — választása
ellen beadott petíciót a kérvényezők vissza-
vonták. A kuria választási tanácsa énnélfogva
az említett petíciókra nézve megszüntette az
eljárást.

Mária Valéria főhercegnő komornája. A hi-
vatalos lap tegnapi száma közli, hogy a király
Heidt Augusztának, Mária Valéria főherceg
asszony komornájának, saját kérelmére tör-
tendő nyugalmazása alkalmából, a koronás
arany érdemkeresztet adományozta.

A boerok szabadságharcza.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, január 10.

A tegnapi nap nagyon keserű lehetett
Chamberlainnek. A mindenható angol gyar-
matügyi miniszternek a dél-afrikai háború ki-
törése óta az ő miniszteri széke tövissel van
bélyege; annyi támadást, gunyát miniszternek
még aligha kellett eltűrni, mint neki. Minden
nap más oldalról kell védekeznie; és csak
mérhetetlen dölyfőre, határtalan gőgjére mu-
tat, hogy még nem hagyta el állását, mely-
ben csak káráza, veszedelmére volt Ang-
liának.

Nos Chamberlain most úgy letárgyal-
ták, hogy ezt a kudarcát, megaláztatását
nem ütheti le egyszerűen valami hosszú,
szóvirágos beszéddel. Bülow, a németek kan-
cellárja csipkedte meg a gyarmatügyi mi-
nisztert, de minden csipés mérges fulánkkal
volt tele. Ezt már nem lesz oly könnyű ki-
hevernie.

A tegnapi német birodalmi gyűlésén
Bülow kancellár egy interpellációra felelve
megadta a választ Chamberlainnek egy ré-
göbben tett kijelentésére. Mikor ugyanis az
angolokat megtámadták, hogy a boerok-
kal kegyetlenül bánnak, asszonyaikat, gyer-
mekeiket elhurezcolják, fámjajukat ok- és
cél nélkül felgyújtják, miniszter azt felelte,
hogy az angol hadsereg ugyanazt csinálja
csak, amit 1870-ben a német csapatok.

Ezért a kijelentésért a német lapok oly
hevesen támadták az angol kormányra, hogy
Chamberlain jónak látta hátrálót fujni és
csürni csavarni az egészet. De a német köz-
vélemény csak nem nyugodott meg, és így
a tegnapi interpelláció alkalmat adott Bü-

lownak hivatalosan visszautasítani Chamber-
lain esetlen kijelentését. Chamberlainről csak
mint „egy angol miniszterről” szól és kiok-
tatja őt, hogy mikor egy kormányfő kény-
szerítve látja magát, hogy politikáját iga-
zozza akkor jól teszi ha a külföldet nem ke-
veri bele.

Ha azonban mégis fel akar hozni kül-
földi példákat, ajánlatos, hogy ezt a legna-
gyobb óvatossággal tegye, mert különben
az a veszedelem támad, nemcsak hogy fél-
reértik, hanem hogy idegen érzelmeket is
sért, habár — mint az említett esetben fel-
tehető — akaratlanul is. A német nép azon-
ban sokkal magasabban áll, és czimere sok-
kal tisztább, semhogy azt ferde ítéletek érint-
hetnék. Az híes mire áll az, amit Nagy Fri-
gyes mondott egyszer, mikor elmondtak
neki, hogy valaki megtámadta őt és a po-
rosz hadsereget: Hagyjátok azt az embert
— mondá a nagy király — és ne bosszantsa-
tok vele. Az az ember gránitba harap.

A beszéd további folyamán ismételt még
Bülow alkalmat Chamberlain beszédjére viz-
szaválni. De hát az akaratlanul sértő és ferde
ítéleteket egy nyilvánító miniszternek ez a
megalázása, pökuendi kijelentésének ez az
erélyes visszautasítása valószínűleg siettetni
fogja Chamberlain távozását.

Egyről-másról.

Vigasztalom . . .

Vigasztalom szegény szívemet
Édes reménységgel;
Biztatgatom, hogy ne epedjen,
Még szebb jövőt ér el!

Ugy teszek; mint a jó orvos, ki
A nagy beteg előtt.
Eltitkolja az elmúlással
Fenyegető jövőt.

A láda-utazásról. Beck Jánosról, kiről már
többször megemlékeztünk, a Franfurter Zel-
tung-nak azt írja newyorki levelezője, hogy
az amerikai rendőrség véleménye szerint a
ládában való utazással semmi más célja
nem volt, mint hogy reklámhoz jusson s a
komédiás bódékban nagy fizetést kapjon. A
St-Mary-kórházban Beck pár nap alatt egé-
szén felüdült, s egész nap egyebet se tesz,
mint az újságíróknak és a kíváncsiaknak ré-
mes dolgokat mond el a ládában való uta-
zásról. Ebbszólásában persze nem tulságo-
san sok a valószínűség. Néhány komédiás-
bódé tulajdonosa már sze zödtetni akarta,
de Beck nem volt megelégedve az ajánlattal.
A bevándorlási bizottság e hónap 17-én tár-
gyalta Beck bebocsátásának ügyét, hogy
minő eredménnyel, azt még nem tudhatjuk.
Azoknak a komédiásbódéknak a tulajdono-
sai, akik szerződötték akarták Becket, azt is
kijelentették a bevándorlási hatóság előtt,
hogy hajlandók Beck helyett a szükséges
biztosítékot lefizetni. Beck határozottan szá-
mitott arra, hogy nagy feltűnést fog kelteni,
mert még Hamburgból levelet írt annak a
newyorki fogadósnak, akinek czimere a lá-
dát fölárta a hajóra; tudára adta, hogy a
ládában ő is benne lesz, s mindjárt az első
napon, amint Newyorkba érkezik, annyi pénzt
fog szerezni, hogy könnyen kárpótolhatja
majd a fogadást a láda kiváltásáért.

Ókori leletek. Wigand tanár, a berlini ki-
rályi muzeum igazgatója, Milntben (Kisázsia)
ásatásokat végez. A földből kiemelték Tra-
ján császár városának kapuját, mely Krisz

tus előtt, a második századból ered. A to-
vábbi ásatásoknál házakra, oszlopokra, ter-
mekre akadtak. Bronzedények, szarkofágok,
értéktárgyak kerültek felszínre, melyek gon-
dos csomagolásban utnak indulnak Eu-
rópa felé.

Péter apostol levele. Még 1879-ben meg-
halt Jeruzsálemben egy Kore nevű, 109 esz-
tendő koldus. Miután örökösét nem nevezett
meg, a hatóság az ingóságait maga vette át.
A koldus lakásán, a Getsemáne domb alján
levő barlangban, tigrisbőrrel letakart nehéz
vasládára bukkantak. Felbontották és 200 000
frankot érő különféle ércpénzt találtak benne
a legalján pedig zöld vászonba takarva egy
papiruszt. A papiruszon piros betűvel, ó-hé-
ber nyelven tisztán olvasható ez a rész:
„Péter, Jézus, Isten Fiának halásza, szövet-
ségének teljesítője, az egész világ népeihez
beszél, az Úr parancsára és nevében. A
kéziratnak teljesen világosan ez az aláírása:
„Én Péter halász, Jézus, nevében, 50 éves
koromban elhatároztam megírni a szeretet
szavait. Tanítom az uram Jézus Krisztus a
Béke Fiának halála után való harmadik pasz-
kán, Belori házában, az Úr temploma ké-
zelében”. Egy londoni bibliai társulat bizott-
sága állítólag kijelentette, hogy a kézi-
rat eredeti és magától Péter apostoltól szá-
mazik.

A rendőrség előtt.

Réggel kilencz óra. A rendőrfogalmazó
már hivatalában ül és lapozgat az éjjel be-
érkezett jelentések között. A figyelmét csak-
hamar magára vonja egy rendőrnek a jelen-
tése, a mely egy korcsmai verekedőről
számol be. A verekedők mind ösmerős ala-
kok a fogalmazó előtt. Kiadja a rendeletet
hogy vezessék be azt a ki a verekedést
kezdte.

A vett parancs értelmében a rendőr
hamarosan betuszkol a hivatal szoba ajtaján
egy még most is pityókös alakot.

A fogalmazó végig nézi tekintetével és
hozzá kezd a vádlott kihallgatásához.

— Mi a neve?

Az elővezetett ember csodálkozva néz
a fogalmazóra, el nem tudja képzelni hogy
Debreczenben olyan ember is van a ki őt
nem ösmeri. A fogalmazó vár egy ideig, de
látja hogy a vádlott semmi hajlandóságot
nem mutat arra nézve hogy meg mondja a
nevét; még egyszer megkérdezi tőle.

— Az alak belátva hogy csakugyan ko-
molyan kérdik tőle a nevét nagy mogorván
mondja, Pátor Györgynek hívnak.

A fogalmazó folytatja tovább a val-
latást.

— Hát a korcsmában minek kezdett ki
az ott mulató társaival?

— Pátor tagadja hogy ő kezdte volna a
verekedést, ő csak csendesíteni akarta a
verekedőket, persze hogy a rendőr meg-
czáfolja ezt a kijelentését.

— A fogalmazó kiszabja a büntetést a
mely után elvezetik a vádlott embert.

Következik a másik vádlott kihallgatása
a kit lopásért állítottak a rendőrség elé.

— Egy szerencsétlen pálinka bűvő em-
ber lépett be. Tiszteletteljes távolban megállt
a rendőr fogalmazó előtt és várja a meg-
szólítást.

— A fogalmazó látva a szerencsétlen
alakot, szánakozva néz rá és szinté sajnál-
kozva kérdi:

— Mi vitte magát arra, hogy a piacon lopjon?

Az ember siránkozólag beszéli el az élete történetét, a mely tele van a nyomor minden változatával.

A fogalmazó megszánja a szerencsétlent és elég enyhe büntetést mér rá, arra azonban figyelmezteti, hogy ha még egyszer megfogják lopáson, nem fog ily enyhe büntéssel szabadulni.

És ez így tart nap nap után, csak az alakok változnak, az események majdnem mindig lopásról, verekedésről számolnak be. A fogalmazó már egész bele van fásulva és gépszzerűleg végzi a kihágásokat a melynek csak a déli órák vetnek véget. Akkor aztán a fogalmazó is megszabadul a hivatalból és siet haza felé, hogy délután tovább folytassa a munkát.

Rakonezátlankodó aljárásbíró.

magyarellenes botrány Topánfalván

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, jan. 10

A Magyarországon lefolyó nemzeti botrányok krónikájába minduntalan friss lapot kell beilleszteni mert az anyag — nationális viszonyaink jellemzőképpen — egyre gyűl sőt halmozódik.

A tünet indító motívumainak egész könyvtára, irodalma van; az arról szólásnak más formák vannak fenntartva, — de azt röviden itt is megjegyezhetjük, hogy az esetek ismétlődésénél fontos szerepet játszik az előző, ilyenfajta botrányok eléggé szigorú meg nem torlása.

A mostani rezsím nem tartja f-ladatának a mi gyalázásunk ellen való párdát adó radikális intézkedéseket, s így a skandalumok miként a tengeri kigyó, heti csemegeként felülük fejüket,

A legújabb hirt Torda-Aranyosmegye egyik oláh kisközségéből a különben ismert nevű: Topánfalváról írják nekünk. Az affér hőse magyar állami tisztviselő, a ki minden bizonynyal hivatalával adózik majd perfid magatartásért.

Chilba topánfalvi aljárásbíró a mult napok délelőttiének egyiken teljes ittasan, vagy mondjuk ki áperle: reszegen, betámolyog a hivatalba, s ott rakonezátlankodni kezdett. Mikor főnöke: Budovszky János járásbíró erélyesen rendreutasította, — szitkozódott, kia bált, úgy hogy majdnem tetlogesség lett az összeszóialkozás epilózsusa.

Chilba aztán kivonult az irodából s elment a Magyar Kaszinóba. S itt a nyugodtan olvasgató, majd később megdöbbenő tagok előtt formális, izgató programbeszédet tartott, tajtékozó szájjal gyalázva a magyart.

— A magyar igazságügyminiszternek — súvította a magyar pénzen kitarított aljárásbíró — kötél a nyakába. Fel kell huzni mert Magyarországon csak a magyarnak van igazsága, a románnak nincs. Ha más nem akkor én leszek Janku utódja, s kaszákkal, kapával kergetünk ki minden magyart innén. Megválasztatom magam Biharvármegyében képviselőnek, s a parlamentben csinállok olyan hecczet hogy egész Európa megtudja

a magyarok szemtelenségét. Lesz még egyszer román forradalom s hullni fog még egyszer a magyarok vére...

A kaszinó-tagok izgatottan hallgatták végig ezt a téktelenkedést, s Chilbát az inzultustól csupán néhány higgadtabb uri ember közbelépése mentette meg.

Budovszky járásbíró feljelentést adott be Chilba ellen a tordai törvényszékhez, részint a vele szemben tanúsított magyarellenes rakonezátlankodásáért, Az ügyről értesítve van már a kolozsvári Tábla is.

Az ítélet csak szigorú lehet. Az ilyen skandalumnak érzékeny retorzió a bére.

Törvényszék.

§ Az irnok büne. Lőrincz Szilárd fővárosi irnok egy erdővételei ügyben úgy esapta be Steinbach Ervia földbirtokos, hogy tizenkét ezer koronát kért tőle, annak a kijelentése mellett, hogy ez a pénz a tanácsnok számára kell, a ki az üzletet névelbe üti. Mikor aztán Steinbach tudakozódott a fővárosi tanácsnál, hogy mikor veszik már meg az ő hidegkuti erdejét ott nagyott néztek ez ismeretlen üzlet hírének hallatára, de egyáltalán azt is megtudta Steinbach, hogy Lőrincz időközben megszökött Budapestről. A hamburgi bíróság kiszolgáltatta a künös irnokot a ki csakhamar őruitséget kezdett szimulálni. A szakértő orvosok azonban csak nagyfokú idegességét koncedálak nála. Miután Steinbach a vádat visszavonta ellene, egyelőre az a helyzet, hogy Lőrincz csak fegyelmi uton fog bűnhődni. A vizsgálati fogságban ülő Lőrincz irnok az eljárás beszüntetése véget folyamodott a törvényszékhez, amely e napokban fog a fölött határozni vajjon hivatalból üldözendő büncselekményről van-e szó avagy nem? És ettől teszik függővé azt is vajjon Lőrinczet vád alá helyezik-e, avagy megszüntetik-e ellenében a bűnvádi eljárást?

§ Rézből csinált aranykarika. A fából csinált vaskarika példabeszéd már régen kimélt a divatból, Ugy látszik, most már a rézből csinált aranykarika korszaka következik. E visszaélésről Szóke Elek kereskedő értesítette a rendőrséget és azonnal panaszt írt a rendőrségnek, de aligha lesz ez ügyben a nemezisnek szereplése, mert az elkövetett stikli már olyan régi, hogy még az ismeretlen tettes kideríthetése esetén sem büntethető. Így tehát, valamiat léteznek a világon elvülhetlen érdemek, úgy létezhetnek elvülhetlen érdemtelenek is. A história különben abból áll, hogy nem régebben egy arany karpereczben javítás alkalmával néhány gramm réztöteletet talált egy ékszerész. Szóke Elek, a karperecz tulajdonosa ez ügyben azonnal jelentést tett a rendőrségnek. A rendőrség kihallgatta Paar Jánost ékszerészt a kinek üzletében a karperecz 1895-ben eladatott valamiut Krieglér Dávid ékszergyárost, a karperecz készítőjét és Nigriny Béla ékszerészt a ki a frézalkatrészt, a karpereczben a javítás alkalmával felfedezte. Az ismeretlen tettes ellen megindult bűnügyi vizsgálat az ügyesség most beszüntett mert ha

fenforogna is büntetendő cselekmény ennek büntethetősége azóta már régen elévült. Ezzel a karperecz ügy a büntetőtörvény szakaszai szerint jogerősen elintéztetett.

NAPI HIREK.

— A Csokonai-kör választmányi ülése. A Csokonai kör választmánya e hó 11-én szombaton d. u. 3 órakor ülést tart a városháza kistanácsstermében. Az ülés tárgya a másnap tartandó rendkívüli közgyűlés előkészítése, illetve főtitkár és titkár választásának javaslatba hozatala s esetleg a választmány kiegészítése lesz.

— Mennyibe került a városnak a népszámlálás? Debreczen város törv. hatósági bizottsága a népszámlálás költségeire 3000 koronát szavazott meg Hajdu Gyula tanácsnok most állította össze a népszámlálás költségeit és nemcsak hogy nem léptek túl az előirányzott összeget, de még 236 korona 49 fillért meg is takarítottak. A kimutatás szerint a népszámlálás Debreczen városának 7763 korona 51 fillérjébe került.

— Farsang. Felesendült már Karneval herceg hadseregének hadizéneje, cigányzene, esörgő és sip hangjai között vonul be a farsang uralkodó birodalmába, a báltermekbe. Szegény trónjavesztett, uralkodó! körülnézett az országban s mit látott ott. Mulását a régi fénynek, jókedvnek s mindennek, ami régen nagygyá és hatalmassá tette a farsang uralmát. A nagy bálók kora eltűnt, sorra buktak a mult évben már a multságok, a hatalmas termekből a körök kis szobáiba vonult Karneval ő fensége... Így ásta meg sírját mindennek, a mi szép és fényes, a pénz rettenetes hiánya. Pedig a szerelmes kis leányok, amíg e föld forogni fog keserű levében, mindig álmadozva gondolnak az első bál örömeire. No de mikor a papának az ilyen első bál nem éppen az első váltó megszületését idézi elő! Vidéken még inkább farsang a farsang, ott igazán szólott az udvarházakban a cigány s belekiáltotta az erőteljes férfi hang a régi farsangi nótát:

Alacsony a pinezngátor,
Én vagyok a guberántor!

— A milliomos pinczér. Néhány nap előtt az a hír járta be a lapokat, Somhogy hegyi D-z-ő pinczér milliomos lett. Amerikában meghalt egy nagybátyja és az hagyta rá a milliókat. A niből azonban csak annyi igaz hogy a pinczér elutazott, de nem Amerikába hanem Szabadkára a hol a Széchenyi kávéháza helybe állott. Az egész dolgot egy debreczeni detektív észlelte ki a ki szlposan felülte a pinczért ki eleinte hitt is a mesében mert tényleg van egy nagybátyja Amerikában, de annak nincsennek milliói.

— A kereskedelmi és iparkamara ülése. A kereskedelmi és iparkamara tegnap tartotta első ülését Piacz utcai palotájának díszes új tanácsstermében Szabó Kálmán elnöklete alatt. A tegnapi választmányi ülésen a tagok majdnem teljes számban jelentek meg, hogy a jövő héten tartandó közgyűlés tárgyait előkészítsék. Szabó Kálmán elnök szép szavakban eszette az új tanácssteremben tartott első gyűlés jelentőségét. Mint minden kereskedő — ugymond — a mikor üzletét megnyitja, az új palotában folytatandó munkédésünket én is az Isten nevében kezdem

ny ennek
ült Ezzel
szakaszi

K.

ülése. A
-én szom
városháza
a másnap
szítése, il-
javaslatba
y kiegészi

a népszám
sági bizott
00 koronát
snok most
btséget és
őirányzott
ilért meg
riót a nép
768 korona

arneval her
zigányzene,
l be a far-
áltermekbe.
körülnézett
lását a régi
ami régen
ang uralmát.

buktak a
hatalmas ter-
ult Karneval
át minden-
z rettenetes
nyok, amig
mindig ál-
römeire. No
6 bál nem
idézi elől.
farsang, ott
a cigány s
g a régi far-

ny nap előtt
mhogy hegyi
Amerikában
hagyták a
k annyi igaz
nem Ameri-
a Széchenyi
egész doigt
ki a ki szil-
leinte hitt is
n egy nagy-
nincsennek

mara ülése. A
egnap tartott
jának diszes
án elnöklte
ülésen a tagok
tek meg, hogy
ülés tárgyait
nók szép sza-
teremben tar-
Mint minden
mikor üzletét
lytatandó mű-
vívében kezdem

meg. A delután háromtól hét óráig tartó választmányi ülésen a jövő héten tartandó közgyűlés tárgyait készítette elő a bizottság. Az ugyanekkor megtartandó új tikkár választásáról a tegnapi ülésen nem esett szó. A közgyűlés hivatott ugyanis arra, hogy ki mondja: vajjon előléptetéssel, vagy pedig pályázattal akarja-e megoldani a kamarai tikkárság immár széles körben nagy érdek földést keltett ügyét.

— Huszonöt ezer koronás alapítvány a vidéki hírlapírók segélyalapjára. A m. kir. szab. osztály sorsjáték részvénytársaság igazgatósága 25.000 korona alapítványt szavazott meg a vidéki hírlapírók országos szövetségének segélyalapjára javára és a felajánlott nagyszabású alapítvány összegét tíz év alatt fizetni be oly kép, hogy 1902-től kezdve öt éven keresztül 3000-3000, további öt éven át pedig 2000-2000 koronát szolgáltat be minden év január 2-án a szövetség pénztárába. Az alapító levél a magyar vidéki sajtónak az ország különböző pontjain tejesített érdemes kulturális szolgálatát méltatja és a munkásság előismerésének kifejezést adni a szövetség segélyalapjára tett áldozatkész alapítvánnyal. A hírlapírók szövetség hálás köszönettel fogadta az osztálysorsjáték részvénytársaság lekötelező elhatározását, melylyel az legelő kezűbb alapítói sorában a legelső helyet foglalta el és a jelentékeny adományt folyó évi közgyűlésének azon javaslattal jelenti be hogy az is köszönje meg a részvénytársaságnak a gazdag alapítványt. Ez el az összeg a vidéki hírlapírók országos szövetségének nyugdíj és segélyalapja, illetőleg a vidéki hírlapírók támogatására szolgáló vagyona az 1900 évi zárszámadás eredményét véve alapul 103.000 koronára emelkedett.

Jelentékeny adományt. 600 koronát küldött a vidéki hírlapírók szövetség szegedi elnökségéhez a mai napon Andrassy Dénes gróf is az áldozatkész főúr, ki a legnehezebb körülményekre szolgáló nagylelkű támogatójával már oly sok intézményt kötelezett hálára. Az adományt a gróf krasznai uradalmának ig. főügyésze: Sulyovszky István szob. hangu levél kíséretében küldte meg a hírlapírók szövetség elnökének.

— **Novemberi házasságok.** A m. kir. központi statisztikai hivatal «Havi Közlemény» című legújabb füzetében szerint november havában a magyar birodalomban 33.104 házasság kötődött, amely számból Horvát-Szlavonorságokra 7408 házasság esik. Csupán a magyar anyaországban kötött 25.696 házasságot véve szemügyre. első sorban konstátálhatjuk, hogy az 1901. évi november hónapja valamivel kedvezőtlenebb volt a házasságkötésekre, mint az 1900. év ugyane hónapja, amely 26.151 párt egyesített. A 25.686 házasságkötésből aránylagosan a legnagyobb rész a Duna-Tisza közére esik, a legkisebb a Tiszán innenre. Magyarországon novemberben 2366 vegyes házasság kötődött. A keresztény zsidó házasságok száma 29, mely számból 11 esetben keresztény nőlegény vett el zsidóleányt, 18 esetben pedig keresztény leány lépett zsidó nőlegény nyel házasságra.

— **A kirakatok tolvajai.** A rendőrség tegnap délután két kirakat tolvajt fogott el. Az egyik Kis Gyula többször büntetett fiatal suhancz. A Battner József kirakatából emelt el egy tükröt és tovább akart vele állni, a piacon a kofák segítségével lefűlelték. A másik Lazányi András a városháza alatt levő Molnár és Társa kirakatából emelt el két kötőt. A lopott holmival bemeneült a városháza udvarára és ott el is fogták. A rendőrség a két fiatal tolvajt büntetésük kiöltése után illetőségi helyükre tonczoltatta.

— **Eladó szőlő.** A Martinkán 4 nyilas szőlő hozzátartozó épületekkel együtt eladó. Érdekelhetni lapunk kiadó hivatalában.

Érdekes esküvők.

Zsidó menyasszony, keresztény nőlegény.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, jan. 10.

Aradról írják a következő érdekes sorokat: Ismeretes, hogy a mikor az egyház politikai törvények életbeléptek, Rosenberg Sándor dr. aradi volt az egyedüli az ország zsidó papjai közül, a ki kijelentette hogy zsidó vallású nőlegényt vagy menyasszonyt, más felekezettől való házassággal, összoesket, illetve azokat a zsidó vallás szabályai szerint megáldja.

Ez a dolog, a mely annak idején nagy feltűnést keltett, s a melynek példájával az aradi főrabbi ma is egyedül áll, annak révén aktuális, hogy a jövő hó elején újra egy érdekes ily esküvő lesz Aradon, a melynek szereplői egyenesen ezért jönnek ide. A menyasszony Magyarország egyik legelőkelőbb zsidó családjának tagja: zempléni Moskovitz Gézané, szül. hatvani Deutsch Hermin lánya, id. hatvani Deutsch József unokája. A nőlegény Garay Károly földbirtokos, a ki katolikus vallású.

Az esküvő február 3-án lesz. A polgári házasságkötés is Aradon fog vegbe-menni, mert a rabbi csak az olyan párokra adja az áldást, a kik a polgári házasságkötést is Aradon, vagy a rabbikerületben végezték.

Érdekes sz. alkalomból a megemlézésre, hogy a polgári házasságról szóló törvény életbelépte óta, eddig hét vegyes felekezettű pár járult az aradi főrabbi elé az áldásért. Többnyire idegenek. Nevezetes eset volt tavaly: egy károlyvárosi zsidó honvédezdorvos nőül akart venni egy keresztény nőt, de nem akarta hitét elhagyni. Főlötte katonai hatósága tudomására hozta, hogy házasságát csak úgy fogják a katonai tisztességhez megfelelőnek tartani, ha azt egyházi személy is szankcionálja a polgári házasságkötésen kívül. (A mi szintén jellemző példája annak, hogy a katonai hatóságok mennyire nem respektálják a polgári törvényeket.) Az ezredorvos erre az aradi rabbihoz jött s ez írásbeli nyilatkozatban kijelentette, hogy ő, bár egyedül áll ezzel az országban, a vegyes pároknak az áldást megadja. A katonai hatóságok ezt elfogadták s az ezredorvos Aradon meg is esküdött menyasszonyával.

Mulatságok.

Farsangi Naptár.

Január 11-én. Izr. nőegylet tea estélye Bikában.

Január 16-án. Gazdászok táncestélye Bikában.

Január 19-én. Asztalos ifjuság bálja a Bikában.

Január 25-én. Kereskedők bálja Bikában.

Január 25-én. Függetlenségi-Kör táncestélye.

Január 26-án. Polgári-Kör bálja Bikában.

Február 1-én. Kőművesek Iparosok és segédek zártkörű táncestélye Koronában.

Február 2-án. Bohóc-estély Bikában.

Február 5-én. Iparos-Kör bálja Bikában.

Február 15-én. Filléregylet tea estélye Bikában.

○ **Táncestély.** A debreczeni kőműves iparosok és segédek február hó 1-én a »Korona« vendéglőben zártkörű téli táncmulatságot rendeznek, melyre a belépődíj egy korona 40 fillér. Kedvezményes jegyek egy koronáért kaphatók Balázs Sándornál Homok-utca 109. ik szám alatt. A mulatságra a meghívók a napokban küldettek szét. E szórakoztatónak ígérkező mulatságot előzetesen is ajánljuk a közönség pártolásába.

Színház. MŰSOR.

Pénteken, január hó 10-én, bérlet 83 ik szám »B« — Svihákok. Vig. operette 3 felvonásban.

Szombaton, január hó 11-én, bérlet 84 ik szám »C« — A suhancz. Operette 3 felvonásban. Zenéjét szerzette: Konti József.

Vasárnap, január hó 12-én, két előadás; délután 3 órakor, félhelyárakkal: A bor. Falusi történet 3 felvonásban; este 7 és fél órakor, bérletszűnetben: A Szent-Iván éji álom. Vigjáték 5 felvonásban. Irta: Shakespeare.

* **A páholy.** Tegnap este másodszor került telt ház előtt előadásra a páholy. A szereplők csak azok voltak a kik a bemutató előadáson. A közönség az este is jól mulatott a darab bonyadalmain és sokat tapsolt a színészeknek. Különösen Sarkadyt fogadták nagy tetszéssel, mikor mint varróleány előjött. Az esti előadás meg gördülékenyebben ment mint az első előadás.

* **Szentiván éji álom.** Vasárnap este Szentiván éji álom került színre. Ami finomság, játszás, humor az angol költő szívdarabjának lelkében csillagott azt magában foglalja finoman megtört reflexekben ez a darab. Nema színészek győznek s publikumon, hanem a költő csapongó magasságot és mélységet átszárnyaló, hol mélabus, hol kacagós szellem. A modern technika gyorsan tűnő diszletekkel, világítással, fényes felvonulásokkal és ezerféle aprósággal járul az álomkép sikeréhez. A darabot évenként előveszi a társulat s mindannyiszor teltház gyönyörködik a tündéris előadásban.

Különfélék.

+ **A washingtoni kapitólium restaurálása.** A washingtoni kapitólium épületét most renoválják. A hatalmas palota keleti traktusának diszitményei, szobrocskái s márványfalai ragyogó fehér színben tündökölnék s a renoválás következtében lehulló törmelékét és piszkot már munkáskéz csiszolja le a pompás mozaik padlókról. Az üléstermek berendezése is újonatú. A régi butorok lomtárba kerültek, pompás mahagoni padok és asztalok kerültek helyükre. A terem most amfiteátronszerű s új szerkezetű szülőzetőkészülékkel van ellátva. Gyönyörűek a bizottsági ülések termei. Falaikon pompás testmények lógnak, butorzatuk merőben új és elegáns. A szimbóikus falfestmények összhangzaban vannak a terem céljával.

+ **A spiritizmus világából.** Jules Bris párisi hírlapíró felkereste a francia társadalom jelöseit s a spiritizmus felől meginterjuvolta őket. Sardon ötven év óta foglalkozik a spiritizmussal és azt mondja, lehetetlen dolog

volna tagadni a materializmus létezését. Többek között elbeszélte, hogy egyszer megjelent Holmes asszonynak Thomas, a híres zeneszerző s azt mondta: »Az én tulajdonképpeni hivatásom nem a komoly operák írása volt, a vig zene művelése. Mesterművem a „Porruquier de Regenes“ című operám volt, melyet 20 éves koromban írtam, de később megsemmisítettem. Az embereket csodálkozás fogta el, mert Thomas ilyenmő művéről soha sem hallottak. Hosszas kutatás után csakugyan megtalálták a mű nyomait, sőt egy kiadó iratai között a címe is meg volt említve. Holmes asszonyról sok ilyen különös eseteket beszélnek, ezeknek igaz voltát azonban az utókor fogja bizonyíthatni, mely be fog tudni hatolni a titokzatos jelenségek világába.

*
+ Megkövesedett erdő. A tripoliszi nagy pusztaságra ötven év óta nem bátorkodott idegen utazó. Dabson Eduard angol tudós a múlt év március havában indult a sivatag tanulmányozására. Az ekszpediczió tagjai arabs fogságba estek. Kiszabadulásuk után Murzul felé utaztak. Két óra hosszán át mentek egy megkövesedett erdőn. A csodás természetű tünemény is arra mutat, hogy a Sahara valaha tergerfenék volt.

*
+ A kokain pótszere. Minin pétervári tanárnak egy érdekes felfedezéséről van szó, mely ha a gyógyászat terén tényleg beválik, fontos tényezője lesz jövőre az orvosi műtéteknek. Minin ugyanis azt állítja, hogy a kokaint, mely tudvalevőleg érzéketlenítő szerepet játszik a műtétek alkalmával, teljesen pótolja a kék villamos fénysugár. Ennek behatása miatt, a nevezett tudós állítása szerint a beteg semmi fájdalmat nem érez az orvos kése alatt. Tekintettel arra, hogy a kokain drága szer és hogy alkalmazása a betegre kellően utóhatással van, Minin találmánya nagyfontosságúnak mondható. Minin azt mondja, hogy a villamos fénysugarat több esetben nagy sikerrel alkalmazta égési sebek, valamint a bőrfarkas gyógyításánál is. Kopenhágának egyik kórházában naponként több száz bérbetegét gyógyítanak az új módszer szerint. Azonkívül Bécsben is akarnak létesíteni egy ilyen kórházat lupusos betegek kezelésére.

Az emberirtó.

Volt Rómában egy gyönyörű szép fiatal leány, akinek az éjszaka sötétsége feketélt a haján; akinek a szűz óra ejtett rózsá mo solyogott az arcán; akinek a szeméből a szerelmes epodés minden csábítása sugárzott; akinek az ajkán a virág illata és a méz édessége termelt; akinek a fehér homloka a szentek tisztaságával ragyogott; akinek a szive kőből volt, s akiből akiből a régi ördögüzések idején mindennap tizezer ördögöt lehetett volna kikergetni, anélkül, hogy a benne lakozó ördöglégiók száma megfogyatkozott volna.

Hívták ezt a leányt Ralanda Brighettinek, és elterjedt volt a híre országszerte, mint a legszebbé, legcsábítóbbé ezen a kérek földön.

A férfiak körülrajongták és megőrültek érte; bünbe estek miatta; sirtak, sóhajtoztak, káromkodtak, kiki a maga tudása szerint, — és végül meghaltak, egyetlen egy közös vonásban válván hasonlókká egymáshoz: abban, hogy boldogtalanok voltak mind annyian.

Ezt a gyönyörűséges istenátkát egy Samsone Trentino nevű fiatal mérnök is megszerette, még pedig természetes, hogy

halálosan. A leány anyja maga mondta a fiatal embernek: »Vigyázzon! el ne veszítse a fejét, mert akkor elveszti a az életét is; — az én leányom kegyetlen, nincs szive!« . . . Hajh, de mit ér az okos szó annak, aki olyan örült, aminő e szegény Samsone volt!

Pedig csakugyan utólérte a végzet őt is. A kigyósimaságu, viperamarású leányszáj előbb hitegette, azután kinevette. Akkor nevette ki, amikor a reménykedő fiu már éppen meg akarta kérni a kezét.

Samsone Trentinot előtötte a kétségbeesés meg a vakdüh, és lelötte lelkének a gyilkosát. A felségesen szép fenevad ott ontotta ki előtte a vérét, ott lehelt ki előtte az utolsó leheletét.

Ezután következett az esküdtszék munkája, amire persze roppantul kíváncsi volt minden ember. A tárgyalás során előkerültek a tanúk is, akik arról tudtak beszélni, hogy ki volt tulajdonképen a szépséges Rolandn.

Igazi szörnyeteg volt.

Nem kevesebb, mint tizenhét hiszékeny ember pusztult el miatta. Jöttek anyák, akik a fiukat siratták; jött elhagyott feleség, aki hűtlen férjének az életét kereshette volna rajta, amíg életben volt; panaszkodtak a megsemmisültek rokonai és barátai. Mind együtt, egy szóval vallották, hogy Roland gonoszabb, szivtelenebb, kegyetlenebb volt az erdők fenevadjánál. Akban telt legnagyobb gyönyöre, ha férfi sziveken taposhatott.

A szegény vádlott, a gyilkos, mindezt lesújtva hallgatta. Ő minderről keveset, vagy semmit sem tudott volt. Most csak azzal védekezett, hogy nem tudta, mit csinál. Iszonyu csalódása félbolonddá tette, úgy követte el a szörnyűséget.

A földi bíróság — felmentette.

S a földi bíróságnak igaza volt.

Mert, ha nagy bűn is az ember fizikai életének a megsemmisítése: bizonyára még sokkalta kegyetlenebb, ha a lelkének, a szivének, a józan eszének a kinpadra feszítését érzi az ember.

Ha a testében teszünk valakinek csak legkisebb kárt: azért felelősségre vonhat bennünket a törvény, és megkaphatjuk érte a paragrafuson alapuló büntetésünket; de ha valakinek gonoszul, szándékosan okozzuk a legnagyobb lelki azenvedéseket, amelyek gyötrelmei által talán az eszét veszti s amelyek következtében fizikailag is tönkre megyen: azért nem jár büntetés; arra nincs törvény, nincsen paragrafus.

Pedig sokszor sokkal igazibb gyilkos a lelkek gyilkosa, mint, aki csak vért ont. Ez a boldogtalan olasz mérnök végre is önkivületben lőtt rá csalfa szerelmére s pusztá véletlen, hogy jól talált; okozhatott volna jelentéktelen sérülést is, smiből a gonosz ördögfajzat könnyen felépült volna, hogy folytassa régi játékait.

De a kigunyolt, tönkre tett, megalázott férfi számára nem volt már irgalom, kegyelem; — ő valószínűleg éppugy belehalt volna csalódásába, mint a többi tizenhét, aki a szenvedély gyötrelmeiben megelözte.

A római közönség nagy meglepéssel vette tudomásul az emberirtó gyilkosának a

felmentését, amiből levonhatják a következő tetést mindazok, akik a szegény szerelmes szivekkel kegyetlen játékot szoktak űzni.

CSARNOK.

A felsült szerelmes.

(Vig népies elbeszélés.)

Irta: Szini Péter.

(Folytatás.)

III.

Miután az előzményekkel tisztában vagyunk, repüljünk át a gondolat szárnyain tizenhét évet s vegyük fel itt történetünk fonálát.

Vasárnap délután van Lápfalva ifjusága a faluszéli korcsmában ugyancsak vigan tartja nyugalomra rendelt ünnepét.

Folyik a bor és a pálinka, az asztalon és asztal alatt összevegyülve. A sarokban borzas cigány kinlaja roskadóílen levő hegedűjét, melynek hangjától a csak kevéssé müértő is egy-egy toghuzási torturát áll ki. Azonban a falusi fiatalságnak nyére lehet a zene, mert némelyik — nem birván zene által felvillanyozott kedvével — ugyancsak igyekszik a korcsma földjét tánczhoz leg kevéssé hasonlítható ugrásokkal keményebbé tenni.

A vigadó sereg között különösen két legény ragadhatja meg figyelmünket. Mindkettő nyalkán ki van öltözve. Panyókára vetett dolmányuknak színe is alig látható a rájuk rakott sok zsinórtól. — A veres rajbi alul bőszerű gyolcsing ereszkedik le a térden alul: folytatását képezi ennek a száz ranczu hó gatyá, mely kevéssel ér alul a térden, hogy a csizmának szabad kilátást engedjen, melynek szára, úgy áll, akárcsak egy feszes kálybacső s úgy meg van rancz czal rakva, mintha csak harmonikának akarta volna készíteni a müértő csizmadia.

A dolmányzsebből hólyagzacskó kandi kál ki, melynek pántlikás nyelvei egy-egy ölnyire lógnak le. Mellé van helyezve a széles kupaku debreczeni pipa kökényfekete szárával s ökönyi nagyságu bojtjával.

Egyik legény már a gyermekkorból ismerősünk. Ha jól megézzük arcát, Kincses Ferire ismerhetünk benne.

A másik legény Csobán Pál bíró uram legényfia a nyalka Pali (mint a falusiak nevezik.)

A két legény, — talán azt bizonyítandó, hogy két kard nem fér meg egy hüvelyben — tisztességes távolságban mutat egymástól. Csak mikor a cigánynak kell notát parancsolni, közelednek néha néha; ekkor is csak azért, hogy összakapjanak.

— Csihaj dádé! — kiáltja Csobán Pál a bóbiskáló cigánynak. Hát melyiket húzod te? . . . Ne a busat keresd, hanem a viggabbját válogasd! . . . Azt húzd nekem: »Eresz alá fészkel a fecske!« . . .

A sandaszemű cigány engedelmeskedik a parancsolatnak. Ráhuzza a vig menetű dait, melyre is Csobán Pál nagy ujjongatás sok közt ugrik ki a szoba közepére, negédesen veregetvén ártatlan csizmaszárait.

Kincses Feri nem állhatja meg szó nélkül a dolgot. Odakiáltja Csobánnak a gúny verset:

»A ki tánczol magába,
Kötőfék a nyakába!«

— Hallgas bivaj! — felel vissza Csobán, apróztatva a lépést.

Kincses Feri visszavág:

»Járjad bolond, járjad!
Törjék el a lábaid!«

Csobán Pali elveszti türelmét. Nekiru

Előfizetési felhívás!

A midőn a „DEBRECZENI HIRLAP” január—márczius új évnegyedének küszöbén felhívjuk a nagyérdemű közönség pártfogását, kijelentjük, hogy a lap érdekessé tételére a legmesszebbre menő intézkedéseket megtettük.

A „DEBRECZENI HIRLAP” továbbra is az esteli órákban jelenik meg s eddigi terjedelmének megtartása mellett, **legnagyobb és egyuttal legolcsóbb lapja lesz Debreczennek.**

Táviratokkal sürgöny-levelekkel bőven ellátva leszünk látva.

Azon leszünk, hogy a

„DEBRECZENI HIRLAP”

legyen, a mint eddig is volt:

a jog, törvény és igazságot képviselő, pártoktól és kormánytól egyaránt **független** közlöny, főképp a város és közönségének érdekeit hiven őrző helyi lap, családi olvasmányok tekintetében kifogástalan irodalmi közlöny és e mellett gyors értesítésekkel rendelkező hirlap.

Csak is nagymérvű pártfogás mellett lehetséges célunk elérése, mely abban áll, hogy olvasósága mellett is magas színvonalon álló lappal szolgáljuk a nemes város közvéleményét.

„DEBRECZENI HIRLAP”

ára számonkent **2 kr.** (4 fillér)

Előfizetési ára:

Helyben :		Vidékre :	
Egész évre	12 korona.	Egész évre	20 korona
Fél évre	6 „	Fél évre	10 „
Negyed évre	3 „	Negyed évre	5 „
Egy óra	1 „	Egy óra	2 „

Előfizetések elfogadtatnak a kiadóhivatalban (Csapó-utca 9 szám.) valamint Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében.

Ajánljuk a XII. évfolyamát élő lapunkat a nagyérdemű közönség pártfogásába.

Debreczen 1902. január hó.

A „DEBRECZENI HIRLAP”

szerkesztősége és kiadó-hivatala.

Előfizetési felhívás!

A midőn a „DEBRECZENI HIRLAP” január—márczius új évnegyedének küszöbén felhívjuk a nagyérdemű közönség pártfogását, kijelentjük, hogy a lap érdekessé tételére a legmesszebbre menő intézkedéseket megtettük.

A „DEBRECZENI HIRLAP” továbbra is az esteli órákban jelenik meg az eddigi terjedelmének megtartása mellett, **legnagyobb és egyuttal legolcsóbb lapja lesz Debreczennek.**

Táviratokkal sürgöny-levelekkel bőven érteszünk látva.

Azon leszünk, hogy a

„DEBRECZENI HIRLAP”

legyen, a mint eddig is volt:

a jog, törvény és igazságot képviselő, pártoktól és kormánytól egyaránt **független** közlöny, főképp a város és közönségének érdekeit hűven őrző helyi lap, családi olvasmányok tekintetében kifogástalan irodalmi közlöny és e mellett gyors értesítésekkel rendelkező hirlap.

Csak is nagymérvű pártfogás mellett lehetséges célunk elérése, mely abban áll, hogy olcsósága mellett is magas színvonalon álló lappal szolgáljuk a nemes város közvéleményét.

„DEBRECZENI HIRLAP”

ára számonként **2 kr.** (4 fillér)

Előfizetési ára:

Helyben:

Egész évre	12 korona.
Fél évre	6 „
Negyed évre	3 „
Egy óra	1 „

Vidékre:

Egész évre	20 korona
Fél évre	10 „
Negyed évre	5 „
Egy óra	2 „

Előfizetések elfogadtatnak a kiadóhivatalban (Csapó-utca 9 szám.) valamint Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében.

Ajánljuk a XII. évfolyamát elő lapunkat a nagyérdemű közönség pártfogásába.

Debreczen 1902. január hó.

A „DEBRECZENI HIRLAP”

szerkesztősége és kiadó-hivatala.